

Testin kantarlamak sheması

№	Testin işleri	Kantarlamak kriteriyaları	Kantarlamak sheması	Ballar
1.	Verili teksti dikat okuyun da aşadaki soruşlara cuvap verin. a) Angı yortulara karşı döşek döşenilmäzmiş? Neçin? Fikirinizi açıklayın. (2 cümlä) b) Nezaman kutlêêrız Kolada yortusunu, nesoy o bir yortu? (2cümlä) c) Nicä gagauzlar Koladaya karşı günü geçirerlär? (2 cümlä)	a) Üürenicinin bakışına görä. b) Üürenicinin bakışına görä. c) Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için; <i>1- bal</i> stilistika için; <i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için; <i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için; <i>1 bal</i> gramatika kurallarını dooru kullanmak için.	3 bal 2 bal 3 bal
2.	Tekstä temellenip, verili soruşlara cuvap edin. a) Nesoy işleri yapêr adamnar Koladaya karşı? (3cümlä) b) Sıralayın karıların zaametini. (2 cümlä)	a) Üürenicinin bakışına görä. b) Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için; <i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için.	3 bal 2 bal
3.	Nicä delikannılar hazırlanêr Hristosun duumasını haberlemää? (4 cümlä)	Üürenicinin bakışına görä.	<i>1- är bal</i> herbir dooru cümlä için; <i>1 bal</i> gramatika kurallarını dooru kullanmak için.	5 bal

4.	Ne yapêr kızlar bu yortuya deyni? (3cümlä)	Üürenicinin bakışına görä.	1- är bal herbir dooru cümlä için; 1 bal gramatika kurallarını dooru kullanmak için; 1 bal stilistika için.	5 bal
5.	a) Bulun da çıkarın üç artistik kolaylını. Onnarı ne olduunu, belli edin. b) Bir artistik kolaylınnan bir cümlä kurun.	delikannı kız, körpä çocuklar – epitet ; ilk yıldız duuduktan sora – metafora . <i>Başka örneklär dä olabilir.</i> b) Üürenicinin bakışına görä.	0,5-är bal herbir dooru çıkarılmış artistik kolaylı için; 0,5-är bal dooru bellietmäk için; 1 bal cümleyi dooru kurmak için; 1 bal gramatika hem punktuatıya normalarını dooru kullanmak için.	3 bal 2 bal
6.	Aşaada teksttän verili laflara bulun: a) sinonim b) antonim	a) sinonim paklêêrlar - temizleerlä zaamet - iş gümüş – para körpä - genç yavklusuna - yärinä b) antonim gecä - gündüz avşam - sabaa körpä - kart küçük - büyük çok – az <i>Başka örneklär dä olabilir.</i>	0,5 bal herbir dooru sinonim için; 0,5 bal herbir dooru antonim için; (0,5 bal çıkarılacak, yannışlık varsa).	5 bal
7.	Verili teksttän çıkarın: a) üç adlık saabilik formasında da halını belli edin; b) iki adlık, angılarında var vokal dönmesi, hallanmak tipini belli edin;	aullarım (G.h.); sofrasına (D.h.); tellerindän (Ç.h.); <i>Başka örneklär dä olabilir.</i> Paskelleyä (2 h.t.); Şiritlerdän (1 h.t.); <i>Başka örneklär dä olabilir.</i>	0,5- är bal herbir dooru çıkarılmış adlık için; 0,5- är bal herbir çıkarılan adlın halını dooru bellietmäk için; 0,5 - är bal herbir dooru çıkarılan adlık için; 0,5 - är bal hallanmak tipini dooru bellietmäk için;	3 bal 2 bal

	c) <i>iki</i> adlık, angılarında var konson dönmesi da koyun temel formasına.	şarabı – şarap; orucunda – oruç. <i>Başka örneklär dä olabilir.</i>	1-ür bal herbir dooru çıkarılan adlık için hem temel formasına dooru koymak için.	2 bal
8.	Verili lafa fonetika analizini yapın: <i>ceviz</i>	ceviz - ce-viz – 2 kısım c - [c']- konson, sesli, yımışak; e - [e] - vokal, incä, urğusuz; v - [v'] - konson, sesli, yımışak; i - [i] vokal, incä, urğulu; z- [s'] - konson, sessiz, <u>yımışak</u> ; 5 bukva; 5 ses.	0,5 bal kısımna dooru bölmäk için hem urğuş için; 2 bal seslerin dooru karakteristikası için; 0,5 bal bukvaları hem sesleri dooru saymak için.	3 bal
9.	Teksttän verili işliklerin morfologiya nişannarını (<i>çalımını, zamanını, üzünü, sayısını</i>) yazın.	sölärdilär – oluşl. çal.; bitkisiz geçmiş zaman, III üz, ç.s.; paklêêrlar – oluşl. çal.; şindiki zaman, III üz,, ç.s.; başlayacaklar – oluşl. çal.; mutlak gelecek zaman, III üz, ç.s..	1-ür bal herbir işliin morfologiya nişannarını dooru bellietmäk için; (0,5 bal çıkarılacak, herbir lafta yannışlık için).	3 bal
10.	Verili lafa morfologiya analizini yapın: <i>çocuklar</i> .	Çocuklar - adlık (kimnär?). I. Temel f.: çocuk (kim?). II. Morf niş.: canını, adetçä, 3 h.t. (k kon.bit.) ç.s., T.h.. III. Sint. fun.: başlêêrlar gezmää (kimnär?) <u>çocuklar</u> .	4 bal dooru cuvap için; (0,5 bal çıkarılacak, er yannışlık varsaydı);	4 bal
11.	Verili fragmenttän <i>üç</i> izafet konstruktıyasında lafbirleşmesi çıkarın, hesaplarını belli edin.	ev saabileri - II hesap.izafet; yortu sofrasına - II hesap.izafet; karıların zaameti - III hesap.izafet. <i>Başka örneklär dä olabilir.</i>	1-ür bal herbir dooru çıkarılan izafet için hem hesabını bellietmäk için .	3 bal

12.	<p>Nışannı cümleyä sintaksis analizini yapın. Onnar hazırlêêrlar türlü yalabık şiritlerdän, gelin tellerindän gözäl kitkalar, angılarını sora başlayaceklar yavklusuna.</p>	<p>ader. işl. ader. niş. adl. adl. [Onnar hazırlêêrlar türlü yalabık şiritlerdän, gelin adl. niş. adl. tellerindän gözäl kitkalar¹], ader. işl. işl. adl. (angılarını sora başlayaceklar yavklusuna²). (Annatma, duygusuz, baalayıcılı dalı katlı cümlä: 1. Baş, iki başpaylı, geniş, var birsoy tamannıklar; 2. Bellilikçi dal cümlä, bir başpaylı, geniş; nesoy? [_ =¹], (=²).</p>	<p>2 bal cümlä paylarını dooru belli etmäk için; 2 bal söz paylarını dooru belli etmäk için; 2 bal- cümleyä dooru analiz yapmak için; 1-bal dooru shema için.</p>	7 bal
13.	<p>„<i>Adetlür – halkın canı ...</i>” temasına görä (15-20 cümlä) kendi fikirinizi açıklayın. Verili planı hesaba alın.</p>	<p><i>I. Temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem temanın (konunun) baalantısı için:</i> 8 bal – dolu hem dooru temanın (konunun) açıklaması için. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için, logikayca dooru cümlelerin kurulması için; 7 bal – temanın diil okadar dolu açıklaması var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için; 6 bal – temayı açıklayarken, az yannışlık var. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı için; 5 bal – temayı açıklayarken sözü yazıda diil bitnik (yok giriş osa çıkış). Cuvabın içindekilii diil sıkı baalı temaya (konuya); 4 bal – kendi açıklamasında cevaplar diildir uygun düzülü. Temanın içindekilii açıklamasında sade denemäk var; 3bal - temayı yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı dolaşık verili; 2 bal – temayı pek yufka açıklamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı pek yufka verili; 0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış. Cuvabın içindekilii hem konunun baalantısı yok. <i>II. Fikirini argumentlemäk, dil zebilliini hem dilin komunikativ kalitesini korumak için (logikayca, annamaklı, demekli, fikirli):</i> 8 bal – temaya görä fikirini argumentli açıklêêr, dilin zebillii hem komunikativ kaliteleri doludan hem dooru kullanılêr;</p>	8 bal	

	<p>7 bal – kendi fikrini gözâl argumentli açıklêêr, dil zebilliini şıralı kullanêr, ama 1-2 yannışlık dilin komunikativ strukturalarında yapêr;</p> <p>6 bal – kendi fikir açıklamasında var şüpesi, neredâ belli, ani üürenici yanılêr, dil zebilliini doludan kullanmêêr, lafların stil kullanmasında yannışlık var;</p> <p>5 bal – temaya görâ argumentlerin sade bir-ikisi uyêr, dil zebilliini hiç kullanmêêr, cümlelerdâ söz normalarında yannışlık var;</p> <p>4 bal – argumentleri yannış, ama verer, dil zebilliini kullanmêêr, hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer;</p> <p>3 bal – argumentleri yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p>2 bal – argumentleri pek yufka, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini pek yufka biler;</p> <p>0 bal – temayı (konuyu) açıklayamamış, dil zebilliini kullanmêêr hem sözleşmâk stillerini hiç bilmeer.</p> <p><i>III. Dooru literatura dilinin normalarını korumak için.</i></p> <p>8 bal – Dooru literatura dilinin normalarını korumak için, yannışlıksız yazılı iş için;</p> <p>7 bal – 2 orfografiya hem 2 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>6 bal – 3- 4 orfografiya hem 2 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>5 bal – 5-6 orfografiya hem 3 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>4 bal – 7-8 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>3 bal – 9-10 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>2 bal – 11-12 orfografiya hem 4 sintaksis yannışlıkları olabilir;</p> <p>0 bal – 13 orfografiya hem 5 sintaksis yannışlı.</p> <p><i>IV. Derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için:</i></p> <p>6 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk hem argumentlemâk için;</p> <p>5 bal – derindän kendi bakışını, pozitiyasını, kişiliini göstermâk için, argumentlemesi var, ama bitkiyadan inandırılmadık;</p> <p>4 bal – kendi bakışını dolu göstermemiş, kişilik pozitiyası diil taman, argumetlemâk düşünceli diil;</p> <p>3 bal – kendi bakışını çok az göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış,</p> <p>2 bal – kendi bakışını yufka göstermiş, pozitiyasını açıklayamamış, argumetleyämemiş;</p> <p>0 bal – kendi bakışını açıklayamamış, pozitiyasını göstermemiş, argumetlemâk yok.</p>	<p>8 bal</p> <p>6 bal</p>
--	--	---

14.	<p>Kultura merkezinin adından Gagauziyanın yaşayannarına Kolada yortusunnan kutlamak yazın (<i>danışmak forması, dilemek teksti, kimdän</i>).</p> <p>Aşaadaki istedikleri hesaba alın:</p> <p>I. Butürlü janranın strukturasını koruyun.</p> <p>II. Situaşiyayı dooru kullanın.</p> <p>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını koruyun.</p>	<p><i>Üürenicinin bakışına görä</i></p>	<p><i>I. Janranın strukturasını tamannamak için:</i> 3 bal – dolu hem dooru strukturanın tamannaması için; 2 bal – strukturanın tamannamasında 1-2 yanlışlık olabilir; 1 bal – strukturanın tamannamasında 3 yanlışlık olabilir; 0 bal - butürlü janranın strukturasını tamannaması yok.</p> <p><i>II. Situaşiyayı dooru kullanmak için.</i> 5 bal - situaşiyayı dooru hem dolu kullanmak için; 4 bal – situaşiyayı dolu göstermemiş, 1 şart kullanmamış; 3 bal – situaşiyayı dolu göstermemiş, 2 şart kullanmamış; 2 bal – situaşiyayı dolu göstermemiş, 3 şart kullanmamış; 1 bal – situaşiyayı pek yufka göstermiş; 0 bal – situaşiyayı göstermemiş, şartları kullanmamış;</p> <p><i>III. Dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için.</i> 2 bal – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, yanlışlıksız yazılı iş için. 1 bal – dooru dilin stilistikasını, gramatika kurallarını korumak için, 2-3 yanlışlık olabilir; 0 bal – dilin stilistikasını dooru kullanmamış, yanlışlıklar çok var.</p>	<p>3 bal</p> <p>5 bal</p> <p>2 bal</p>
-----	---	---	---	---

Toplam: 100 bal